

ЯК НАВЧИТИ ДИТИНУ ДІЛИТИСЯ Й БУТИ ЩЕДРОЮ?

Батькам кожного 2-4-річного малюка знайома ситуація, коли він не бажає віддавати свою іграшку (велосипед, машинку) іншій дитині, при цьому залюбки бере в неї відерце, ляльку чи лопатку. І вмовляння мами: «Дай хлопчикові на велосипеді проїхатися, адже він тобі дав машинку», — часто виявляються марними. Характерною є ситуація, коли діти в пісочниці не можуть поділити червону лопатку — тягнуть її кожен у свій бік, при цьому не помічаючи розкидані навколо сині, жовті, зелені лопатки, що не відрізняються нічим, крім кольору. У таких випадках батькам зазвичай дуже соромно, вони виправдовуються, умовляють дитину, дорікають їй і навіть карають за жадібність. Але чи справедливою при цьому є їхня переконаність, що дитина зростає скнарою?

ЖАДІБНІСТЬ: ПРИРОДНА ВАДА ЧИ ВІКОВА ОСОБЛИВІСТЬ?

Жадібність не є вродженою рисою характеру. Вона виникає внаслідок неправильної поведінки дорослих, які оточують дитину. Найчастіше перші прояви «жадібності» спостерігають батьки дітей віком саме 2- 4-х років. Це обумовлено певними особливостями дитячої психіки.

А саме егоцентризмом, який до 6-7-річного віку є віковою нормою. Для дворічного малюка віддати незнайомому хлопчику в пісочниці улюблену машинку — це все одно, що віддати частину себе, як-от руку чи ногу.

І наполегливі заклики мами дати іграшку іншій дитині малюкові незрозумілі: у нього може виникнути думка, що мама любить сторонню дитину більше, ніж його. Унаслідок такого трактування ситуації дитина ображається, хвилюється, злиться, вдається до істерики. І хоч розуміє, що поводиться погано, та вже не може зупинитися.

Роль дорослого в запобіганні та розв'язанні конфліктної ситуації між дітьми. Допоки дитина не навчилася самостійно й конструктивними методами розв'язувати ситуації, які виникають у неї під час спілкування з іншими дітьми, їй у цьому має допомагати близький дорослий. Ви маєте зробити все можливе, аби уникнути конфліктної ситуації між дітьми.

Тож, якщо інша дитина хоче взяти у вашого малюка іграшку, а той пручається, дійте так:

- заговоріть зі сторонньою дитиною, спробуйте переключити її увагу на щось нейтральне, скажімо: «Ой, яка в тебе гарненька шапочка»;
- запропонуйте дітям обмінятися іграшками або дайте сторонній дитині іншу, не таку «дорогу сердцю» вашого малюка іграшку (радимо брати із собою на прогулянки кілька однакових чи подібних іграшок);
- залучіть дітей до спільної діяльності, наприклад запропонуйте їм побудувати вежу з камінчиків, яку ви щойно почали зводити.

Нехай вони подають вам камінчики, а ви заохочуйте їх: «Разом у нас вийде велика й гарна вежа...».

Коли незручна ситуація подолана й ваш малюк не влаштував істеріку, а навіть погодився дати іншій дитині потримати іграшку, обов'язково відзначте його правильну поведінку, скажіть, що вам було приємно бачити, як він ділиться з іншими (просить дозволу взяти чужу іграшку).

Не забувайте хвалити малюка за виявлену ним доброту і щедрість. Удома читайте казки, оповідання, історії про те, як погано скупитися і як добре ділитися.

Обігравайте з дитиною різні життєві ситуації, як-от: день народження плюшевого ведмедика (приходять гості з подарунками, ведмедик їх зустрічає, пригощає, розважає); лялька не хоче ділитися з іншими своєю іграшкою тощо.

У процесі гри підказуйте дитині адекватні способи розв'язання конфліктних ситуацій.

Утім, якщо конфлікт уже відбувся:

- не кричіть на малюка і не карайте його — у збудженому стані він усе одно не сприйме пояснення, тому спочатку дітей слід розвести і заспокоїти;
- спокійно скажіть, що вже час іти додому (у магазин тощо), після чого візьміть малюка на руки разом із його «скарбами», не поспішаючи, залиште «поле бою»;

- після того, як малюк заспокоїться, обговоріть із ним ситуацію, що сталася. Також буде доречно розповісти малюкові казку чи історію з подібною ситуацією;
 - проявіть терпіння й мудрість, якщо дійшло до плачу чи навіть бійки між дітьми. Розведіть їх у різні боки або ж спробуйте переключити їхню увагу, доставши абсолютно нову іграшку, яку ви взяли з дому про всяк випадок;
 - не беріть на прогулянку дорогі іграшки, втрата чи псування яких засмутить малюка й навіть вас. Також не несіть надвір улюблені дитиною й нові іграшки. Зауважте, що лише насолодившись своєю «власністю» вдосталь, малюк погодиться поділитися нею з іншими.
-

ПОКАЗУЙТЕ ДИТИНІ ПРИКЛАДИ ЩЕДРОСТІ

Для дитини дуже важливим є приклад близьких людей — мами, тата, бабусі, старшої сестри. Якщо в сім'ї прийнято дарувати подарунки друзям, допомагати родичам, людям літнього віку, долучатися до благодійності, то малюк чітко засвоїть, що така поведінка — зовсім не подвиг, а звична й потрібна справа.

Час від часу доцільно спонукати дитину до доброчинності. Поговоріть із малюком, що з іграшок, особистих речей він готовий віддати, подарувати сусідській дитині чи дитині з незаможної сім'ї тощо. Запитайте, чому саме цю річ він вирішив подарувати.

Якщо побачите, що малюкові справді не шкода розлучатися з іграшкою і він не сумнівається у своєму виборі, — настає час дарування. При цьому важливо, щоб людина, якій подаровано річ, висловила щиру вдячність, сказала добрі слова дарувальнику — вашій дитині. Утім, якщо одержувач подарунка — теж дитина, дорослі мають їй допомогти правильно зреагувати на щедрість вашого малюка.

ЗАОХОЧУЙТЕ ДО СТВОРЕННЯ Й ДАРУВАННЯ ПОДАРУНКІВ

Починаючи з дворічного віку, варто запропонувати дитині створювати подарунки близьким та друзям власноруч.

Наприклад, з вашою допомогою малюк може намалювати картинку, зробити аплікацію чи закладку для книжки, листівку тощо.

У такій доброчинній творчій діяльності є низка позитивних моментів, зокрема дитина:

- розвиває свої творчі здібності та креативність;
- створює виріб для когось із теплими думками про конкретну людину, а отже, легко й залюбки віддає свій витвір — розлучається з ним;
- отримує задоволення від того, що інші високо оцінюють її старання; у неї підвищується самооцінка та інтерес до творчості.

Тож якомога частіше залучайте малюка до вибору подарунків і до процесу їх вручення.

Нехай дитина візьме участь у привітанні й почує слова подяки від одержувача.

Розширюйте коло спілкування дитини — сприяйте тому, щоб інші діти заходили до неї в гості і щоб вона сама також вміла поводитися в гостях.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: ДОБРОЮ ТА ЩЕДРОЮ МОЖЕ БУТИ ЛИШЕ ТА ЛЮДИНА, У ЯКОЇ Є ПОЧУТТЯ ВЛАСНОСТІ.

ВОНА ВІДДАЄ НЕ ЛИШЕ ТОМУ, ЩО ТАК ТРЕБА, А ТОМУ, ЩО ХОЧЕ ПОДАРУВАТИ ІНШИМ РАДІСТЬ, І САМА ПОРАДІТИ РАЗОМ З НИМИ.

ЗВІСНО, МОЖНА "ВИМУШТРУВАТИ" ДИТИНУ ТАК, ЩО ВОНА ВІДДАВАТИМЕ СВОЮ РІЧ, БО ВВАЖАТИМЕ, ЩО МУСИТЬ.

**ОДНАК, У ТАКОМУ ВИПАДКУ ВОНА ВІДЧУВАТИМЕ НЕЗАДОВОЛЕНІСТЬ, ПРОТИРІЧЧЯ
МІЖ ВЛАСНИМИ ЕМОЦІЯМИ ТА ДІЯМИ.**